1853. N°. 155.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 23 DECEMBER.

De Prijs der Courant is f 13 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 22 December.

Ll. Dingsdag is ter Eerste Kamer der Arrond. Regtbank te Amsterdam, de laatste termijn, (die van dupliek) in de zaak onzer stad tegen den Staat, over het *Haarlemmermeer* voorgedragen.

Mr. J. C. Faber van Riemsdijk, de Landsadvocaat, voert het woord voor den Staat.

Pleiter verklaart na een korte voorafspraak dat hij bij antwoord die zaak reeds zoo kort en bondig heeft uiteen gezet, dat hij zich alleen zal bepalen tot wederlegging van het daartegen aangevoerde. Twee vragen zijn hier te onderzoeken:

I. Wat vordert gij?

II. Is die vordering gegrond, wordt zij door behoorlijke bewijzen gestaafd?

Ad I. *Wat vordert gij?* Overgifte van het geheele meer zonder aanbod van kosten der droogmaking. Ja, men vraagt bovendien schadevergoeding! Is die vordering billijk? Neen, zij is bepaald en buiten twijfel onbillijk! Overweegt men, dat Leyden 150 jaren lang, voor *f* 75 's jaars, het *visschregt* bezat, dat Leyden daarna de jaarlijksche betaling heeft afgekocht, doch daarvoor nooit meer dan *f* 1100 's jaars voordeel had, dat eindelijk de stad voor het Hemmeer *f* 7,500 heeft gekregen, dan heeft zij regt op schadevergoeding. Welnu, men heeft eerst *f* 15,000 in eens en vervolgens eene recognitie van 30 cents per bunder aangeboden.

Ad II. *Wat moet Leyden bewijzen?* Deze drie punten:

A. Eigendom van den *grond* van het meer.

B. Uitgebreidheid van dat eigendomsregt tot de *geheele* oppervlakte, die men vordert.

C. Het regt, om *zonder eenig aanbod of tegemoetkoming* den drooggemaakten grond, in zijnen *tegenwoordigen* toestand, te vragen.

Het punt A is natuurlijk het voornaamste. Pleiter betoogt dat Leyden moet bewijzen en niet de Staat. Alles hangt af van de beteekenis van *visscherij; wat moet onder dat woord verstaan worden?* Leyden beroept zich op 4 bewijsmiddelen: 1°. op twee titels, 2°. op verwante acten (gelijk men die noemt), 3°. op daden van bezit enz., en 4°. eindelijk op erkenning. De titels zijn twee in getal. De koopbrief van 1583 en de acte van 1433. Eigenlijk heeft men alleen te doen met het laatste stuk. En wat is nu van de acte van 1433? Die acte geeft alleen *visscherij*, *geheeten* het vroon. Pl. zal zich met de veelvuldige beteekenissen van *het vroon* niet bezig houden en gaat, na betoog dat *visscherij* of *vroon* een regt zou zijn en geene zaak, over tot verwante acten, waaruit hij tracht af te leiden, dat daarbij een pacht van water is bedoeld; en tot de feiten komende, zegt Pl. dat Leyden tot na 1590 alleen van vischregt heeft gesproken. Na dien tijd is Leyden zich meer gaan aanmatigen; maar baggeren, afpalen, procederen en wat dies meer zij, alles is geweest, om het visschen, — rietsnijden en baggeren, is alleen om het visschen verboden.

Indien eens, zegt Pl., een vischregt gegeven is, kunnen geene feiten eigendom van grond en water geven. Er zijn twee gronden 1°. de aanslag in de verponding, deze betrof volgens placaat van 1627 en 1643 alleen vischregt. In 1811, volgens de Fransche wet, was dit zoo niet, maar men liet aanvankelijk de verponding volgens de oude cohieren bestaan. Na 1825 begreep men ze voortdurend te moeten belasten tot dat in 1845 eerst is opgeheven, het heffen van belastingen op alle onligchamelijke regten. Sinds 1845 is Leyden ook afgeschreven, en wat de octrooijen tot droogmaking betreft, zijn er plassen, veel digter aan het meer, zonder Leyden er in te kennen, door de Staten ter droogmaking geconcedeerd. Hiermede vervalt alles wat geredeneerd is uit die octrooijen.

Pl. heeft verder gevraagd of de stad de uitgestrektheid harer vordering heeft bewezen; omstreeks 1570 waren er nog 4 meeren. Nu vordert men 3 der meeren. Leyden pretendeerde er eene, de Leydsche. Hoe zijn nu het Haarlemmer en Oude Meer aan Leyden gekomen? Nu is wel gezegd, dat, als er te veel gevorderd is, de eisch verminderd en niet ontzegd moet worden, maar Pl. vraagt, niet-ontvankelijkheid.

III. Leyden kan niet den drooggemaakten grond zonder kosten vorderen. Wat de droogmaking betreft, de wet van 1807 geeft den Staat het regt droog te maken, in weerwil van den eigenaar. Zijn er nu formaliteiten verzuimd, dan heeft Leyden niets anders dan eene schadevergoeding. De eisch is dus onregtmatig en Leyden niet ontvankelijk.

De conclusie van den Officier van Justitie is bepaald op Dingdag 29 Januarij e.k.

— Het getal opgenomenen in het werkhuis, in de twee laatste dagen, is geweest als volgt:

21 December 577 volwassenen, 250 kinderen, te zamen 827.
22 » 593 » 255 » » 848.

— Uit eenen bijzonderen brief van Batavia blijkt dat Dr. S. Buddingh, niet zooals gemeld was, door een val van het paard zijn been had gebroken en zich in zorgelijken toestand bevond, maar het been zwaar had gestooten, hetgeen daarop zeer was gezwollen; eene operatie echter had een zeer goed gevolg gehad, zoodat de geheele herstelling binnenkort werd te gemoet gezien.

— Te Utrecht is voor de derdemaal in 4 weken ten behoeve der armen, aan bankpapier *f* 1,000 gecollecteerd in de Janskerk.

— Uit het Nieuwe Diep wordt aan de *Amst. Cour.* het volgende van den 17den gemeld: Gisteren avond werd door de stoomboot Texel, Kapt. F. Mets, in deze haven gesleept een tjalk met turf geladen, van Zwartsluis bestemd voor Texel. Gedurende 6 dagen had dit vaartuig onder Wieringen, op den zoogenaamde Balgzand, in het drijfijs bekneld gezeten, zoodat het daaronder bijna bedolven was, en hoezeer men van hier de noodvlag zag waaijen, zonder levensgevaar was er aan geen redden te denken. Eindelijk nam genoemde Kapitein het menschlievende, hoezeer gewaagde besluit des middags derwaarts te stoomen. Hij naderde de tjalk tot op 4 voet water en begaf zich toen met 4 man in een boot naar het vaartuig, en na met krachtsinspanning het ijs zooveel doenlijk opgeruimd en de bovenlast over boord geworpen te hebben, bragt hij een takel uit naar de stoomboot, en met het opkomen van den vloed, bragt hij omstreeks 8 uren in den avond de tjalk, welks bemanning reeds lang aan redding had gewanhoopt, behouden in deze haven.

— In de omstreken van Roosendaal, N. Brab., is door een jager een volwassen arend gevangen, die in de struiken verward, een haas in de klaauwen had.

— Het Ned. koopvaardijschip Vijf Gebroeders, Kapt. Dekker, had, volgens een bijzonder berigt van Port Philip, den 16den Julij op 38 gr. z. br. en 48 gr. o. l., een hevigen storm doorgestaan; eene geweldige zee had te gelijkertijd den Stuurman en den Scheepsjongen over boord geworpen en de Kapitein werd, door dat hij zich aan de groote bras klemde, als door een wonder gered. Door het wegslaan van lantaarn, kajuitspoort enz. was er ontzettend veel water in het schip gevallen, zoodat de zoon des Kapiteins bijna in zijne kooi was omgekomen.

— Een arbeider, te Deezum in Groningen, die den 19den wilde gaan visschen en daartoe onder anderen een bijl en een mesje bij zich had, dat hij in zijn [illegible] zak had gestoken, had het ongeluk te vallen, met dat ongelukkig gevolg dat het mesje hem in het hart drong en hij weinig oogenblikken daarna stierf.

— Het leggen der aarden banen enz. van 8 hoofdwegen in de gemeente Menaldumadeel, ter lengte van 19,280 ellen, is voor *f* 67,800 aangenomen door L. J. de Borst Verdoorn, te Ameide.

— Uit Oosterbierum, in Friesland, wordt gemeld, dat door eenige visschers van daar in zee gevangen was eene haai, die kort daarna in de boot waarin zij hem gehaald hadden, 10 jongen wierp, elk 5 ons zwaar.

's GRAVENHAGE, 22 December.

Z. M. heeft benoemd tot Burgemeesters te Wolphaartsdijk en te [illegible] H. van Strien, Wz. en J. C. A. Ratten, Secretaris dier gemeente.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Dingsdag 20 December.

In deze zitting is (zooals het telegrafisch berigt in ons vorig nommer meldde) na langdurige beraadslaging aangenomen: 1°. het wets-ontwerp tot bekrachtiging eener met de Nederlandsche Handel-Maatschappij gesloten overeenkomst met 30 tegen 2 stemmen. Tegen hebben gestemd de Heeren: van Swinderen en Borski; 2°. de wetsontwerpen tot bekrachtiging van provinciale belastingen in onderscheidene provincien; en 3°. het wets-ontwerp tot goedkeuring eener deeling tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente Ruphen, beide met algemeene stemmen.

Morgen zal de Vergadering in behandeling nemen de begrootingswetten voor 1854, waaromtrent heden verslag door de Commissie van Rapporteurs is uitgebragt.

Zitting van Woensdag 21 December.

In deze zitting zijn aangenomen de wets-ontwerpen tot amortisatie of aflossing van Nationale Schuld en tot vermindering van regten op den invoer van de granen en andere levensmiddelen.

Daarna zijn de beraadslagingen aangevangen over den begrootingswetten. De hoofdstukken I, II, III en IV zijn aangenomen.

Zitting van Donderdag, 22 December.

De Minister van Kolonien zendt in de publicatie, waarbij de uitvoer uit Java van gouden munt, zonder bepaling van regten, is toegestaan, tot ulio. December 1855.

Voortzetting der beraadslagingen over de Begrootingswetten, en wel het eerst over Hoofdstuk V, ***Binnenlandsche Zaken.***

Eenige sprekers voeren het woord over verschillende punten.

De Heer Lotsy vestigt onder anderen de aandacht daarop dat het Rijk zich toch ernstig late gelegen liggen aan het Observatorium te Leyden, in welke zaak hij tot bondgenooten zegt te hebben Z. M. en den Minister van Binnenl. Zaken. Z. M. door zijn geblekene belangstelling in de Akademie, waarvan Hij zelf burger is geweest. Ten slotte is het Hoofdstuk aangenomen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Vervolg der Zitting van Dingsdag 20 December.

De Heer Thorbecke heeft het woord na den Minister van Financiën. Des sprekers rede heeft ruim anderhalf uur geduurd, en was in twee deelen verdeeld. Het eerste diende ter beantwoording op menige beschuldiging, en het mededeelen van eenige opmerkingen. Het tweede kortere gedeelte diende tot ontwikkeling der gronden voor het voorstel. De berigtgevers aan de dagbladen hebben echter verklaard, dat de spreker van hunne plaats zoo moeilijk te hooren, ja vaak zoo onhoorbaar was, dat het hun ondoenlijk is geweest, om van die rede in haar geheelen zamenhang een naauwkeurig verslag te geven, en zij zich hebben moeten vergenoegen met het geven van een zoo getrouw mogelijk overzigt van hetgeen zij konden hooren.

Het eerste gedeelte dat meer tot wederlegging van beschuldigingen en opmerkingen omtrent gezegden van sommige sprekers dient, en van wege de groote uitvoerigheid, onmogelijk hier in korte bewoordingen kan worden aangestipt, achterwege latende, bepalen wij ons hier bij de geheele mededeeling van hetgeen onze berigtgevers van het tweede deel als onmiddelijk de zaak zelf betreffende hebben kunnen opvangen.

Het voorstel is in zijn oog een begin van verbetering van het stelsel. Dat stelsel strookt niet meer met den tegenwoordigen tijd. Z. i. behoort een belastingstelsel tot de meest veranderlijke zaken. Er is geen stelsel uit te denken dat overal en algemeen kan werken; wel in eenige algemeene hoofdtrekken, maar niet in regeling. Ons belastingstelsel, als het naar een wijs plan is daargesteld, is thans, in de tegenwoordige maatschappij in vele opzigten bedorven. Men heeft te veel gezien wat en niet hoe wordt opgebragt. Noch het voordeel des volks, noch dat der schatkist werd bij de regeling betracht. Daarbij komt dat het gebruik der noodzakelijke levensbehoeften afneemt, niettegenstaande de toeneming der bevolking. Niettegenstaande (en hij heeft hier geloofwaardige cijfers voor zich) sedert 1835 de bevolking met 15% is toegenomen, en men dus bij niet te miskennen toenemende welvaart, ook een toenemend verbruik van eerste levensbehoeften mogt verwachten, is dit niet het geval, maar is omgekeerd, het verbruik van vleesch, granen en andere eerste levensnoodwendigheden zeer afgenomen, zoo in de steden als ten platten lande. Ons belastingstelsel bezwaart de eerste levensbehoeften. Het behoeft hervorming. Hoe en waarin? Zóó dat zij de productie vrijlaat, gelijk ook de mededinging vrij, naar binnen en buiten. De gemeentewet heeft reeds het accijnsstelsel binnen eene naauwere grens beperkt. De beperking van de binnenlandsche consumtie mag niet voortduren, en de toestand der middenklasse vordert dringend voorziening; dat gedeelte der middelklasse dat na aan de armoede grenst; dat gedeelte, dat gelegen is aan den breeden zoom der armen-populatie. Dat deel der middenklasse moet worden behoed voor voortgaand verval, opdat de klasse der armen allengs binnen engere grenzen worde teruggetrokken. Die middenklasse eenig beter voedsel te verschaffen, is in verband met de andere deelen van het voorstel, het doel dat beoogd wordt. En nu vrage men niet: is de accijns eenige centen meer of minder, maar men zegge: men belaste de voedingsmiddelen evenmin als de overige grondstoffen der nijverheid en men ga daartoe over zoodra de finantiele krachten het toelaten.

Spreker eindigt met de betuiging, dat hij zich niet vleit, dat de Regering uit vrijen wil tot hervorming van het belastingstelsel zal overgaan, omdat zoo iets schier nooit ergens gebeurd is.

Daarna vat de Minister van Buitenl. Zaken het woord op, ter verdediging van de rigting van het Ministerie. Hij zal niet treden in de beraadslagingen over het voorstel zelve. Dit behoort niet tot zijne taak, maar zijne taak was, omtrent de politieke beschouwingen van het voorstel, met eenvoudigheid en waarheid de meening der Regering te kennen te geven.

De zitting is daarna opgeheven tot des avonds ten 7½ ure.

Avondzitting van Dingsdag 20 December.

In die zitting zijn de beraadslagingen voortgezet.

De Heer van Bosse heeft het voorstel zeer breedvoerig verdedigd en daarbij de bedenkingen wederlegd, daartegen ingebragt, hetzij uit een politiek oogpunt, hetzij uit een algemeen finantieel oogpunt, hetzij op grond van den inhoud van het voorstel zelf. Hij heeft onder anderen gezegd dat hij eens heeft gewezen op de nadeelen van het accijns-stelsel, vooral bij de nijverheid door de formaliteiten die hare ontwikkeling belemmeren, en hoe door de uitbreiding van dit stelsel al meer en meer de belasting werd verhoogd.

De spreker toont verder aan, dat de berekeningen, in de memoriën van toelichting en beantwoording voorkomende, juist waren. Omtrent de wisselvalligheid der koloniale bijdragen merkt hij aan, dat de Heer Rochussen een krachtig bondgenoot voor de voorstellers geweest is. De Heer Dirks had uitgerekend, dat er nog geen behoorlijk equivalent door besparing van rente was verkregen, om tot de afschaffing van eene belasting te kunnen overgaan. Spr. geeft toe, dat er wel een verschil van *f* 50,000 zal bestaan. Naar zijne berekening kan op 1 Februarij 1854 de besparing van rente tot 11 ton geklommen zijn, waarbij men voegen moet 4 ton voor bespaarde renten door uitgifte van de nieuwe muntbiljetten. Daarbij komt de opbrengst van gronden van het Haarlemmermeer. Spr. betoogt dat we gerust den weg, door Engeland ingeslagen, kunnen en moeten volgen, daar afschaffing van lasten niet altijd vermindering van inkomsten voor den Staat ten gevolge heeft. Verder zegt hij, dat de accijnsen op het gemaal, het geslagt, de brandstoffen, het zout en de zeep bij hem op gelijke lijn staan en hij wenschte dat ze alle konden worden afgeschaft; welke accijns eerst? dat is afhankelijk van het bedrag der opbrengst en de omstandigheden.

De afschaffing van het gemaal is niet voorgesteld, omdat dit aanzienlijk bedrag niet kan worden gemist. De accijns op de rogge kan men niet afschaffen, omdat dan de surveillance van dien op de tarwe onmogelijk zou zijn en men dan tot de afschaffing van den geheelen accijns moet komen.

Spr. wederlegt de bewering, dat het niet zou baten en dat de prijzen van het vee toch zouden rijzen. Hij toont aan, dat, zoo de accijns wordt afgeschaft, de prijzen zullen dalen en er dan meer vleesch zal worden gegeten. De tabellen der Regering bewijzen, dat, bij rijzing der prijzen, er minder vleesch gebruikt wordt. Hij doet opmerken, dat niet alleen de afschaffing van den accijns wordt voorgesteld, maar ook vrijdom van invoer van vleesch van buiten. Mogt er vleesch naar herwaarts worden vervoerd, dan zal dit noodwendig van grooten invloed op den prijs alhier zijn. Zoo de beweringen der tegenstanders gegrond mogten zijn, men verhooge dan de belasting; dan zal de prijs volgens hen dalen. De voorstellers weten wel, dat het voorstel de kwalen van de menschheid niet zal wegnemen. Zij wenschen daaraan te gemoet te komen, iets te doen voor de middenklassen. Hij gelooft dat die door den maatregel goedkooper vleesch zullen krijgen, omdat, naar mate de meervermogenden meer vleesch gebruiken, de afval voor de minvermogenden zal vermeerderen. Zoo het waarheid ware, dat de accijns door den meervermogenden alleen betaald wordt, die toch vleesch koopen, dan zou verhooging van den accijns wenschelijk zijn. De spreker houdt vol, dat de accijns werkt als eene premie op den uitvoer. Immers het transport kost *f* 12 à *f* 15, de inlander betaalt *f* 30 aan accijns. De uitvoer wordt boven den invoer bevoordeeld. Hij toont ook aan de juistheid der berekening omtrent de vermindering, die de afschaffing zal ten gevolge hebben. Nog dezer dagen heeft hij bij twee voorname handelshuizen in Amsterdam en Rotterdam inlichtingen doen inwinnen, die de juistheid zijner berekeningen hebben aangetoond en waarvan de slotsom is, dat de halprijzen te Londen oneindig goedkooper zijn dan te Amsterdam of te 's Hage.

Ten slotte zegt spreker, dat het beginsel der voorstellers is, dat op de accijnsen op de eerste levensbehoeften, op het voorbeeld van Engeland, moet worden teruggekomen.

De Minister van Justitie heeft den spreker beantwoord en, op nieuw uit verschillenden hoofde, voorzigtigheid aanbevolen, ten einde de pas herstelde finantien niet op nieuw in ongunstigen toestand te brengen.

De Heer van Bosse heeft daarop gerepliceerd, waarna er eene woordenwisseling tusschen den Minister van Finantien en de Heeren van Bosse en Hugenholtz over de berekening van het tonnegeld ontstaan is.

Bij 11 ure is de zitting gesloten, zullende morgen ten 12 ure de beraadslagingen over het voorstel worden voortgezet, daar de Ministers in den voormiddag bij de algemeene beraadslagingen over de Staatsbegrooting in de Eerste Kamer moeten tegenwoordig zijn.

Zitting van Woensdag 21 December.

Aan de orde, de hervatting van de beraadslagingen over het voorstel der negen leden.

De Heer de Man, een der voorstellers, erlangt het woord. Hij zegt, dat, welk lot het voorstel ook moge hebben, het dit gevolg zal hebben gehad, dat over het belastingstelsel, met de daaraan verbonden vraagpunten, grondig is onderzocht.

De hoofdvraag is thans meer in bepaalde beraadslaging gekomen: de vraag, of de tijd daar is om langzamerhand tot ontheffing van de mindere en lagere standen, door opheffing van sommige belastingen, over te gaan. Dat is het terrein, waarop men zich thans beweegt, en het voorstel, zegt spr., is een eerste stap om tot oplossing van dat vraagstuk te geraken. Zijns inziens veroorlooft de staat der schatkist om daartoe over te gaan.

De Heer Reinders, mede een der voorstellers, verdedigt dit en eindigt met de betuiging, dat hij met genoegen gezien heeft dat vele leden erkennen, dat er iets moet gedaan worden; welnu, zegt hij, men vereenige zich met het voorstel.

De Heer Hugenholtz, ook een der voorstellers, belast zich met de taak tot wederlegging van de aanmerkingen, betreffende het tonnegeld.

De Heer v. Hoëvell zal drie punten behandelen: 1°. De beschuldiging van inconsequentie; 2°. Of de Indische geldmiddelen eene vermindering van de lasten van het moederland veroorloven; en 3°. Kortelijk betoogen, dat de hervorming van ons belastingstelsel hier te lande in een naauw verband staat met een beter koloniaal bestuur.

Doch tot het derde punt gekomen, wordt het vervolg bij het ver gevorderde uur, tot des avonds uitgesteld.

Avondzitting van Woensdag 21 December.

De Heer v. Hoëvell vervolgt zijne heden morgen afgebroken rede, tot ontwikkeling van zijn derde punt.

De Heer Storm heeft gaarne medegewerkt tot het voorstel, dat dienen moet om der mindere klasse tot ontheffing te strekken, wederlegt eenige bedenkingen en beklaagt zich over de uitdrukkingen van den Minister van Financiën, die het voorstel eene bespotting van de Natie noemde, en over den Minister van Buitenl. Zaken, die zich het regt had gegeven, de eerlijkheid der voorstellers in twijfel te trekken. Is het nu niet ongehoord, vraagt spr. dat zulke beschimpingen aan regen leden worden aangedaan? Is dat niet eene handelwijze, den Nederlandschen Ministers onwaardig? Hij protesteert dan ook ten sterkste tegen dergelijke aantijgingen, en spreekt verder over de beginselen van eenen constitutionelen staatsvorm.

De Minister van Finantiën herinnert, dat er hier veel en op velerlei wijze is voorgedragen, maar weinig dat zoo zeer mag worden afgekeurd, als de woorden die den vorigen spreker zijn ontvallen. Het was een bitter woord, dat zich die spreker had veroorloofd; maar Z. Exc. gelooft, dat er grenzen moeten zijn in de vrijheid, die men in deze vergadering heeft om zijn gevoelen uit te drukken. Het is hem gebleken, dat die spreker nog altijd vervuld is van het denkbeeld, dat door zijn voorstel het leed zal worden verzacht, waarin velen in het land verkeeren. Maar als nu velen meenen en in gemoede oordeelen, dat dat leed *niet* door het voorstel kan worden verzacht, — staat het hun dan niet vrij om te beweren dat de maatregel is eene bespotting van hen, aan wie het dagelijksch brood ontbreekt, door hen voor te spiegelen dat men hun door het voorstel, vleesch zal kunnen geven. Het is daarom verschoonbaar, wanneer men over die klasse leed gevoelt, maar, als men nu het regt heeft om zich tegen dit voorstel te verklaren, en te zeggen: gij dwaalt, wie geeft dan aan een der voorstellers het regt om aan de Ministers toe te roepen: gij zijt onwaardige Ministers? Wanneer dat lid de vrijheid meent te hebben zoo iets te zeggen, dan vraagt Z. Exc. op zijne beurt: of hij ook niet geregtigd zou zijn om te vragen: of dat lid wel een waardig afgevaardigde is, welke vraag hij evenwel niet doen zal.

De Min. v. Justitie zegt dat hij het moet opvatten, omdat de Heer Storm aan den Min. v. Buitenl. Zaken, thans afwezig, in den mond had gelegd de beschuldiging van oneerlijkheid bij de voorstellers. Spr. heeft de rede van dien Minister nog voor den geest. Hij heeft daaruit verstaan, dat zijn ambtgenoot heeft gezegd: in de vertegenwoordiging eene oppositie wenschelijk te achten, maar hij hoopte dat dit zijn zou eene eerlijke oppositie, uit overtuiging ontstaande, en noemde eene oneerlijke, die daarmede in strijd is; of dit nu hier van toepassing was, liet de Min. v. Buitenl. Zaken aan het oordeel der Vergadering over. Verder antwoordt de Min. van Justitie op de redenering van den Heer Storm over den constitionelen staatsvorm.

Na den Minister van Justitie vraagt de Heer Thorbecke het woord. Ook hij is het eens met de bewering van den Heer Storm dat de uitdrukking van den Minister van Buitenl. Zaken, van oneerlijke oppositie en dergelijke, de grenzen der parlementaire beraadslagingen te buiten gaan, en licht zulks nader toe.

Alsnu stelt de Heer van Goltstein voor om deze beraadslagingen te sluiten, daar de quaestie genoeg is toegelicht; anderen zullen voor de sluiting stemmen, omdat er nog zoo vele sprekers zijn ingeschreven dat het einde niet is te voorzien; welk voorstel ten slotte wordt aangenomen met 48 tegen 16 stemmen.

Daarna komen de artikelen in beraadslaging en is het ontwerp **verworpen** met 41 tegen 24 stemmen.

Voor de Heeren: de Lom de Berg, Hugenholtz, Zijlker, Reinders, Blaupot ten Cate, van Bosse, Hengst, Slicher van Domburg, Jespers, Thorbecke, de Poorter, Meeussen, van Hoëvell, Strens, Luyben, Storm, Westerhoff, Beens, van Eck, Bots, van Wintershoven, Sloet tot Oldhuis, Dommer van Poldersveldt en de Man.

De Voorzitter stelt voor de beraadslaging over de inkwartieringen te bepalen op den 14den Februarij; hierover staken de stemmen, zoodat zulks in eene volgende vergadering moet worden beslist.

Alsnu wordt de zitting opgeheven tot nadere bijeenroeping.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 20 December.

De graanprijzen zijn de vorige week wederom gerezen, de tarwe 4, gerst 2 en haver 1 shilling.

— Het schip Flora met steenkolen van Leaham naar Londen is door zelfontvlamming in brand geraakt en gezonken; de manschap heeft zich slechts met moeite gered.

— De Regering heeft aan het bestuur der Oxfordsche Hoogeschool medegedeeld, dat het een wetsontwerp tot hervorming dier school gereed heeft. Die aloude inrigting heeft lang, gelijk men weet, den aandrang om hervorming wederstaan, en vervolgens de verbetering harer verouderde inrigtingen aan zich zelve willen voorbehouden.

— Er zijn berigten ontvangen van de schepen uit de Behringsstraat ter opsporing van Sir J. Franklin, waaruit blijkt, dat een van zijne schepen the Enterprise in den zomer van 1851 door de inboorlingen gezien was op hetzelfde spoor, dat de Investigator in het vorige jaar was gevolgd.

— Het Admiraliteitshof heeft den Kapitein van de Sea Park die het Nederl. barkschip Hendrika den 13den Sept. op de hoogte van Dungeness had aangezeild en belangrijke schade toegebragt, tot schadevergoeding veroordeeld.

— De cholera rigt thans vrij groote verwoestingen aan, te Redruth in Cornwallis, vooral in het door de armoedige klasse bewoonde gedeelte der stad.

— Zaturdag zijn de Ingenieurs vertrokken die het terrein der landengte van Panama moeten opnemen voor eene doorgraving.

— In het laatst der vorige week zijn met de gewone paketboot van Panama berigten uit Australië ontvangen die met een zeilschip den 23sten September van Melbourne waren afgezonden. Zij hebben Engeland alzoo eerder bereikt dan de berigten met de Indische landpost, en bijna even spoedig als die welke door eene stoomboot regtstreeks om de Kaap de Goede Hoop zijn aangebragt.

Deze berigten melden, dat er in de omstreken van Geelong een rijke goudmijn was ontdekt op eene diepte van ruim 100 voet; door eenige personen waren in 3 dagen 18,000 oncen opgedolven; ook was er een klomp goud van 190 ℔ gevonden; de goudbedding scheen echter van geringe uitgestrektheid te zijn.

BELGIE.

De Koning heeft den Luikschen Hoogleeraar Dumont benoemd tot Officier der Leopoldsorde, ten einde hem een nieuw blijk van tevredenheid te geven wegens het talent en den ijver door hem betoond in de vervaardiging en voltooijing der geologische kaart van België.

— In het laatst der vorige week is bij de Koninklijke Belgische Academie van wetenschappen, letteren en schoone kunsten, eene redevoering gehouden, die vrij wat opzien en aan de zijde der geestelijkheid niet weinig ergernis gebaard heeft. De beroemde scheikundige Stas, de directeur der klasse voor wetenschappen, sprak in bijzijn onder anderen van den Kroonprins, over de inrigting der oude Leuvensche Hoogeschool en over haren invloed op de verstandelijke ontwikkeling des lands. Hij ving zijne rede aan met deze woorden: »Toen de Staat in ongelukkige tijden zijnen pligt vergetende, zijn gezag over het onderwijs had laten varen, maakte de Kerk zich daarvan meester en zij behield het eeuwen lang."

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 December.

De Keizer heeft zijnen neef Prins Napoleon tot Voorzitter benoemd der Commissie voor de Tentoonstelling in 1855.

— Men is hier, om het slagtvee goedkooper te kunnen verkrijgen, onlangs begonnen slagtvleesch in het klein bij openbaren afslag te verkoopen. Daar dit goed werkt, heeft de Keizer uit eigen middelen 25,000 fr. beschikbaar gesteld om zoodanige verkooping niet slechts bij de groote vleeschhal, maar ook op vier andere punten der hoofdstad te kunnen houden.

— Omstreeks 20,000 metselaars, die hier niet woonachtig waren, hebben wegens het staken van het werk door de vorst, de stad verlaten om eenigen tijd bij hunne familie door te brengen.

— De Aartsbisschop van Straatsburg heeft zich naar Baden begeven om, mede namens den Keizer der Franschen, eene poging te doen tot vereffening van het geschil tusschen den Aartsbisschop van Freiburg en de Groothertogelijk Regering.

— De Munt wordt zoo overladen met toezending van gouden baren, om tot stukken van 20 en 10 fr. te worden geslagen, dat de Administratie slechts bons ter munting afgeeft tegen een uitstel van 60 dagen.

— Er is reeds 100,000 fr. aan giften bijeengebragt voor het oprigten van een kolossaal standbeeld der H. Maagd in de stad Puy.

— De Bey van Tunis, een der vier grootste schaakspelers, heeft de Parijsche schaak-club van Passage Jouffroy tot een wedstrijd gedaagd. Er zullen drie partijen worden gespeeld en wel door briefwisseling; wie twee partijen wint behaalt den vastgestelden prijs van 25,000 frs. De Bey heeft aan zijne tegenstanders den eersten zet gelaten.

— Alle Senatoren in Spanje, die hooge ambten bekleedden en tegen de Regering hebben gestemd bij het vraagstuk der spoorwegen, zijn van hunne ambten ontzet.

SARDINIE.

TURYN, 18 December.

De Koning heeft heden de zitting der Wetgevende Kamers geopend, en in de troonrede gewezen op den afloop der verkiezingen als een heugelijk blijk van bezadigdheid en eensgezindheid der burgers, waarin hij eenen waarborg zag voor de eer en de onafhankelijkheid des vaderlands. Hij besloot met de volgende woorden, die levendig toegejuicht werden: »Vertrouwt op mij; door eensgezindheid zullen wij de kroon zetten op het door mijnen vader gestichte gebouw; en ik zal het weten te verdedigen en in stand te houden."

— Er zou weder meer uitzigt bestaan op het tot stand komen van een concordaat tusschen de Regering en het Roomsche Hof. Het laatstgenoemde zou reeds vrij belangrijke concessiën gedaan hebben, bestaande onder anderen in de afschaffing van 5 bisdommen, in de vermindering der inkomsten van de Bisschoppen, die voortaan eene vaste bezoldiging van 10,000 franken zouden genieten, en in de gelijkmatige verdeeling der kerkelijke goederen ten voordeele der lagere geestelijkheid, welke tot hiertoe grootendeels zeer armoedig van de geringe toelagen leefde, die zij van wege den Staat ontving. Alleen ten aanzien van de wet op de burgerlijke huwelijksvoltrekking maakte het Pauselijke Hof nog zwarigheden, doch de Regering tracht dit onderwerp, als behoorende tot de bevoegdheid der onafhankelijke inlandsche wetgeving, van de onderhandelingen over het concordaat uit te sluiten.

— Den 15den is alhier het nieuwe kerkgebouw der Waldenzen plegtig ingewijd.

RUSLAND.

De bevolking van dit Rijk bevat 65,170,598 zielen. *Daaronder* zijn 20 millioen lijfeigenen; 20 millioen boeren die tot het domein der kroon behooren; 330,000 kooplieden; ruim 3 millioen burgers en leden van gilden; 58,000 regtzinnige priesters; 68,000 andere kerkelijke personen van het regtzinnige geloof; 11,000 geestelijken van andere kerkgenootschappen; terwijl 1,248,774 personen tot den militairen stand, en 373,258 tot den erfelijken of persoonlijken adel behooren. De bevolking van Polen wordt berekend op ruim 5 millioen.

TURKYE.

Een telegrafisch berigt over Triëst van den 20sten meldt dat de Russische Generaal Rebukoff de Turken bij Alexandropol eene zware nederlaag heeft toegebragt; 1500 Turken sneuvelden en 14 stukken werden met de bayonnet veroverd.

— De half-officiele *Oesterreichische Correspondenz* berigt dat Perzie niet alleen aan Turkye maar ook aan Engeland den oorlog verklaard heeft, ten gevolge van een of- en defensief verbond met Rusland. Indien dit berigt zich bevestigt, zou het Britsch-Indische bewind in de noodzakelijkheid kunnen komen, maatregelen tot verdediging zijner grenzen te nemen.

VEREENIGDE STATEN.

Het Congres te Washington is den 6den December met eene boodschap van den President geopend, waaruit onder anderen blijkt, dat het batig slot van de afgeloopen financiële dienst van dit jaar, 32 millioen dollars bedraagt, waarvan 13 millioen tot delging der staatsschuld besteed is, die nu nog 56 millioen beloopt. De brievenposterij had 2 millioen minder opgebragt dan de uitgaven, wegens de gestadige uitbreiding en verbetering van de dienst.

STADS BERIGTEN.

Burgerlijke Stand.

Van den 15 tot en met den 21 December 1853.

BEVALLEN: N. Enklaar, geb. Wigman, D. — C. Lengering, geb. du Pree, Z. — J. Marks, geb. Andernag, Z. — J. C. van der Walle, geb. Wagemans, D. — C. Sjardijn, geb. Secreve, D. — M. J. van Leeuwen, geb. Dekker, Z. levenl. — E. Bekooi, geb. Bavelaar, D. levenl. — C. Penseel, geb. van Eyk, Z. — A. Mazurel, geb. Maartense. Z. — A. E. Blöte, geb. van Houten, Z. — S. Scholderer, geb. Derr, Z. — M. Selier, geb. Kranenburg, Z. — M. M. Mak, geb. Kooreman, Z. — C. van der Hert, geb. Groen, Z. — J. S. Stakenburg, geb. de Paauw, D. — J. Tibboel, geb. Meulekamp, Z. — M. M. Vrijbloed, geb. la Court, D. — C. Smit, geb. Reyners, D. — A. van den Burg, geb. Nagelsmit, D. — A. W. Root, geb. Molkenboer, D. — M. A. Bronsgeest, geb. Corvers, Z. — P. Vink, geb. Brussee, D. — M. Schroef, geb. Molenaar, D. — G. M. de Vink, geb. Koelhof, tweel. beide Z. — J. l'Ecluse, geb. Misec, Z. — A. C. M. Wesselink, Z. — E. t'Hoofd, geb. Janssen, D. — W. Ranselaar, geb. van der Waal, Z. levenl. — K. J. Vorst, geb. Hoppenbrouwer, Z. — S. van der Wilk, geb. van der Mern, Z. — C. J. Pieket, geb. Heykoop. Z. — C. Wassenaar, geb. Sirach, tweel. beide Z. levenl. — J. C. Zunnebeg, geb. Tengeler, D. levenl. — M. P. Reuther, geb. Stappers, D. — J. Simonis, geb. Verhoog, Z. levenl. — H. C. Bakel, geb. van Benschem, Z. levenl.

GEHUWD: R. Rienks, Jm. en A. J. Hofkes, Jd. — J. Kaptein, Jm. en M. Onderwater, Jd.

OVERLEDEN: D. Penseel. 24 j. — A. van den Broek, 21 j. — G. W. Zaalberg, geb. Vrolik, 60 j. — J. Stokhuyzen, D., 2 m. — J. Keereweer, D., 3 m. — Gera. Hoogervorst, 26 j. — S. de Kwik, geb. de Water, 38 j. — J. de Vos, 70 j. — Catha. Jaca. van Aken, 24 j. — H. H. van Berkel, geb. Sjardyn, 38 j. — S. Edersel, D., 5 j. — E. M. Knotten, D., 3 j. en 10 m. — P. Bernard, geb. Pont, 71 j. — D. H. Hillenaar, D., 10 j. — J. Kramer, geb. Pynaker, 72 j. — C. Wyne, Z., 3 m. — M. Teegelaar, geb. Eduward, 65 j. — C. G. Menzel, Z., 7 j. — D. C. van der Leek, geb. de Koning, 34 j. — J. Ladesteyn, Z., 3 j. — P. van der Hert, Z., 4 d.

KERKNIEUWS.

UTRECHT, 20 December. Door den Breeden Kerkeraad der Nederd. Hervormde gemeente alhier is, uit het bevorens gemelde drietal, heden beroepen Ds. N. Beets, Th. Dr. en Predikant te Heemstede.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 20sten December de Heer L. H. v. Bochove, med. et art. obst. doct., van Moordrecht, in de Chirurgie.

Den 21sten de Heer E. A. G. van den Bogaert, van 's Hertogenbosch, in de Geneeskunde, na Openbare verdediging zijner Dissertatie, continens: *observationes nonnullas e Clinico Clar. Pruys van der Hoeven.*

222ste Staats-Loterij.

Trekking der Eerste Klasse.

3de Trekking. Nos. 3875, 9847 en 14970 ieder een prijs van *f* 1,000.
4de " No. 4685 een prijs van *f* 1,250.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel zeer voorspoedig van een' welgeschapen **ZOON**, A. C. SCHLÜTER, geliefde Echtgenoote van

LEYDEN, 20 December 1853. D. WAFELBAKKER.

Degenen die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen JOHANNES OLTHUIZEN, in leven gewoond hebbende te *Leyden* en aldaar overleden den 1sten December 1853, gelieven daarvan **Opgave** of **Betaling** te doen, ten Kantore van den Notaris D. N. ROSKES, te *Leyden*, vóór den 20sten Januarij aanstaande.

De Ondergeteekende kan zich **niet vereenigen** met het genomen besluit van Heeren Broodbakkers, om het gewone **Kersbrood** niet aan zijne Kalanten toe te zenden; dus zal hij volgens dit gewoon gebruik hierin geen verandering te weeg brengen.

J. T. H. PALING,

LEYDEN, 21 December 1853. *Brood- en Beschuitbakker.*

De Ondergeteekende maakt aan zijne Stadgenooten bekend, dat zoo als vroeger, bij hem gedurende den Winter te bekomen zijn Groote en Kleine **Wafelen** en **Oblie.** Verzoekende een iedens gunst, beloovende eene goede bediening.

Woonplaats, op de Haarlemmerstraat, hoek van de Moriaansteeg bij de Beestenmarkt.

JACOBUS SJARDYN.

CITROEN-PUNCH.

Te bekomen à ***f* 1.50** per Flesch bij J. A. FRANCKEN, Noordeinde.
Bestellingen worden tevens aangenomen bij de Heeren TH. MOLKENBOER, op de Mare; W. en H. FRANCKEN, op den Nieuwen Rijn.

Op een KOOPMANS-KANTOOR hier ter Stede wordt dadelijk gevraagd voor loopend **Kantoorwerk**, een JONGMENSCH, niet boven de 26 jaren. Hierop reflecterende gelieve zich eigenhandig te adresseren onder Letter **X.** aan het Bureau dezer Courant.
Op mondelinge aanvragen kan geen antwoord worden gegeven.

Men vraagt te Huur

op eenen fatsoenlijken stand binnen, of op een der Singels om deze Stad, een **BURGERHUIS**, liefst met **TUIN**, bevattende **vier** of **vijf Kamers, Keuken, Kelder** enz. voor een Huurprijs van ***f* 200** à ***f* 225.** Men gelieve zich te adresseren bij F. BECK, Mr. *Timmerman*, op de Garenmarkt.

PUBLIEKE VERKOOPING,

op Woensdag den 28sten December 1853, 's voormiddags te *tien* ure, van eenige **doode Boomen** op den Ouden Singel omtrent de Mare en van eene partij **Straat-Lantaarns**, deels met **Koperen Kappen, Brandhout** en **Rommeling**, liggende aan de Stads-Timmerwerf te *Leyden.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 21 December.

			Laagst. koers.	Hoogst. Koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$61\frac{13}{16}$	62	62
Dito Certificaten	" 3	"	$74\frac{1}{8}$	$74\frac{1}{8}$	$74\frac{1}{8}$
Dito dito	" 4	"	$93\frac{5}{16}$	$93\frac{5}{8}$	$93\frac{1}{4}$
Amortisatie Syndicaat	" $3\frac{1}{2}$	"	$92\frac{3}{4}$	$92\frac{5}{8}$	$92\frac{5}{8}$
Handelmaatschappij	" $4\frac{1}{2}$	"	—	—	—
O. I. Leening	" 4	"	$93\frac{3}{8}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg	" $4\frac{1}{2}$		100	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	" $4\frac{1}{2}$	"	—	—	—
Haarlemmermeer	" 5	"	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	" 3	"	—	—	—
Dito dito	" 5	"	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	" 5	"	$105\frac{1}{4}$	—	—
Dito dito 1828 en 1829	" 5	"	$103\frac{3}{8}$	$103\frac{3}{8}$	$103\frac{3}{8}$
Cert. bij dito 1831 en 1833	" 5	"	[illegible]	—	—
Dito 1840	" 4	"	89	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	" 4	"	$87\frac{1}{8}$	—	—
Dito dito Nieuwe	" 4		—	—	—
Inschrijving in Assign.	" 6	"	[illegible]	—	—
Certificaten van dito	" 6	"	$69\frac{1}{8}$	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	*f*	$159\frac{3}{4}$	160	—
Dito Obligatiën	" 4	"	$82\frac{1}{2}$	—	—
SPANJE, Obligatien	à 1	pCt.	$21\frac{11}{16}$	$21\frac{3}{4}$	$21\frac{11}{16}$
Dito Obligatiën	" 3	"	$45\frac{1}{2}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	" 3	"	$41\frac{11}{16}$	$41\frac{3}{4}$	$41\frac{3}{4}$
Bewijzen Coupons			$5\frac{3}{16}$	$5\frac{1}{4}$	$5\frac{3}{16}$
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	" 5	"	—	—	—
Dito	" 4	"	$67\frac{1}{4}$	—	—
Dito Metall.	" 5	"	$76\frac{5}{8}$	$76\frac{13}{16}$	—
Dito Nieuwe	" 5	"	92	—	—
Dito 1847	" $2\frac{1}{2}$	"	$39\frac{5}{8}$	$39\frac{3}{8}$	—
BELGIE, Banc.	" $2\frac{1}{2}$	"	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	" $2\frac{1}{2}$	"	$50\frac{9}{16}$	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5	"	$95\frac{5}{8}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	" 3	"	$37\frac{5}{8}$	$37\frac{15}{16}$	$37\frac{3}{4}$
Dito dito	" 4	"	—	—	—
VENEZUELA,	" $3\frac{1}{2}$	"	—	—	—
MEXICO,	" 3	"	$22\frac{9}{16}$	$22\frac{11}{16}$	—
AMERIKA, Bankactiën			$4\frac{1}{2}$	—	—

Grieken $4\frac{1}{2}$ $4\frac{1}{16}$.

Koers van het Geld: Beleening $3\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie 4 pCt. Wissel-Disconto 3.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.